

7. OŠETROVNÉ

Ošetrovné je dávka poskytovaná z nemocenského poistenia. Nemocensky poistená osoba má nárok na ošetrovné, ak osobne a celodenne:

1. ošetruje choré dieťa, chorého manžela, chorú manželku, chorého rodiča alebo chorého rodiča manžela (manželky), ktorého zdravotný stav podľa potvrdenia príslušného lekára nevyhnutne vyžaduje ošetrovanie inou fyzickou osobou, alebo
2. sa stará o dieťa do dovŕšenia jedenásteho roku veku, alebo do dovŕšenia osemnásteho roku veku, ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, ak:
 - 2.1. dieťaťu bolo nariadené karanténne opatrenie alebo izolácia,
 - 2.2. predškolské zariadenie alebo zariadenie sociálnych služieb, v ktorých sa poskytuje dieťaťu starostlivosť, alebo škola, ktorú dieťa navštevuje, boli rozhodnutím príslušných orgánov uzavreté alebo v nich bolo nariadené karanténne opatrenie alebo
 - 2.3. fyzická osoba, ktorá sa inak o dieťa stará, ochorela, bolo jej nariadené karanténne opatrenie alebo izolácia alebo bola prijatá do ústavnej starostlivosti zdravotníckeho zariadenia, a preto sa nemôže o dieťa starať.

7.1. Zmeny v ošetrovnom a zavedenie pandemického ošetrového

Zmeny v klasickej OČR v roku 2020

Klasické ošetrovné (ďalej klasická OČR) zahŕňa prípady ošetrovania definované v § 39 zákona o sociálnom poistení (ďalej zákon o SP). Pri OČR z dôvodov uvedených v 39 ods. 1 písm. b) zákona o SP (dieťa má nariadené karanténne opatrenie, uzatvorenia zariadenia, ktoré dieťa navštevuje alebo osoba, ktorá sa o dieťa stará, nemôže z objektívnych dôvodov zabezpečovať túto starostlivosť) sa novelou č. [63/2020 Z. z.](#) jasne upravil vek dieťaťa. Podľa nového znenia už zákon hovorí o starostlivosti o **dieťa do dovŕšenia 11 roku veku**. To je pozitívna zmena, pretože pôvodné znenie zákona bolo nejednoznačné. Podľa pôvodného znenia zákona sa nárok na ošetrovné priznával rodičom pri starostlivosti o dieťa do desiatich rokov veku. Nebolo jasné, či len do dovŕšenia 10 rokov alebo až do dovŕšenia 11 rokov. Sociálna poisťovňa nejasné znenie zákona vykladala: „do desiatich rokov veku = 10 r. + 364 dní“. Novelou zákona sa tak odstránili problémy pri interpretácii.

Zároveň sa pri OČR z týchto dôvodov doplnil nárok na ošetrovné **aj pri deťoch s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom až do dovŕšenia 18 rokov veku**. Dovtedy nebolo možné poberať ošetrovné na deti s hendikepom od 11 do 18 rokov z vyššie uvedených prípadov (§ 39 ods. 1 písm. b)).

Obe vyššie spomenuté zmeny v klasickej OČR sú účinné od **27. 3. 2020**.

Zavedenie pandemického ošetrového v roku 2020

Novely zákona o SP č. [63/2020 Z. z.](#) a č. [66/2020 Z. z.](#) zaviedli inštitút tzv. „**pandemického ošetrového**“ (ďalej pandemická OČR) v čase trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len krízová situácia). Toto ustanovenie sa uplatňuje v čase krízovej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19 od 12. 3. 2020. V začiatkoch pandémie, t. j. v marci 2020, kedy v zákone ešte nebolo poskytovanie tzv. pandemického ošetrového upravené, Sociálna poisťovňa na svojej stránke avizovala, že bude preplácať OČR pre rodičov po dobu 14 dní. Takéto konanie však nemalo oporu v zákone, preto sa pandemická OČR pretavila aj do zákona o SP. Novela je síce účinná od 27. 3. 2020, ale vzťahuje sa aj na OČR vystavené pred týmto dátumom.

Pandemická OČR sa poskytuje v prípadoch ošetrovania, ktoré sú definované v novom prechodnom ustanovení [§ 293er](#) a v [§ 293ev](#) zákona o SP. V týchto prípadoch môže poistenec poberať od 12. 3. 2020 dávku **počas celej doby trvania krízovej situácie** (napr. zavretie škôl alebo zariadení sociálnych služieb na základe rozhodnutia príslušného orgánu v súvislosti s krízovou situáciou, atď.).

Pandemické ošetrovne nepokrýva všetky prípady ošetrovneho. Naďalej sa môžu počas trvania krízovej situácie vyskytnúť prípady, keď poistenec má klasickú OČR s obmedzeným podporným obdobím.

Zmeny v klasickej OČR v roku 2021

Od 1. 4. 2021 je účinná novela zákona o SP č. , ktorá zaviedla nový typ dávky z nemocenského poistenia tzv. Dlhodobé ošetrovne. Nový typ ošetrovneho sa vzťahuje na prípady ošetrovania a starostlivosti osoby, ktoré sú v terminálnom štádiu ochorenia alebo osoby prepustené z nemocnice, ktorých zdravotný stav si vyžaduje osobnú starostlivosť v domácom prostredí.

Novela okrem novej dávky zaviedla aj ďalšie zmeny v klasickej ošetrovni. Od 1. 4. 2021 sa rozšírili okruh príbuzných osôb, ktorých môže nemocensky poistený poistenec ošetrovať z dôvodu choroby ([§ 39 ods. 1 písm. a\)](#) zákona o SP) a nárokovať si tak dávku ošetrovne. Rozšírenie sa týka ako tzv. **krátkodobého ošetrovneho, tak aj nového - dlhodobého ošetrovneho**. Zákonná definícia okruhu osôb sa rozšírila o príbuzných v priamom rade, súrodencia a dieťa, ktoré nie je príbuzným v priamom rade. Za príbuzných v priamom rade sa považujú priami predkovia a potomkovia, napr. rodičia a deti, prarodičia a vnuci a vnučky.

Rozšírenie okruhu osôb sa týka aj pandemického ošetrovneho. Nárok na pandemické ošetrovne majú rodičia, náhradní rodičia, osvojitelia a vybrané dospelé osoby a **od 1. 4. 2021 aj starí rodičia, prastarí rodičia a súrodenci**, ktorí počas krízovej situácie (od 12. marca 2020 do jej skončenia) súvisiacej so šírením ochorenia COVID-19 ošetrojú choré dieťa alebo sa starajú o zdravé dieťa alebo určenú kategóriu dospelých osôb.

Od 1. 4. 2021 sa predlžuje aj maximálne obdobie poskytovania tzv. krátkodobého ošetrovneho z 10 na 14 dní, čo vyplynulo z praxe a požiadaviek poistencov. Ide o prípady podľa § 39 ods. 1 písm. a) bod 1 a § 39 ods. 2:

- poistenec ošetroje chorého príbuzného v priamom rade, choré dieťa, ktoré nie je príbuzný v priamom rade, chorého súrodencia, chorého manžela, chorú manželku alebo chorého rodiča manžela alebo manželky, ktorého zdravotný stav **podľa potvrdenia príslušného lekára nevyhnutne vyžaduje ošetrovanie inou fyzickou osobou alebo**
- sa stará o dieťa do dovŕšenia 11. roku veku, alebo do dovŕšenia 18. roku veku, ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, ak
 - dieťaťu bolo nariadené karanténne opatrenie alebo izolácia,
 - predškolské zariadenie alebo zariadenie sociálnych služieb, v ktorých sa poskytujú dieťaťu starostlivosť, alebo škola, ktorú dieťa navštevuje, boli rozhodnutím príslušných orgánov uzavreté alebo v nich bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu alebo
 - fyzická osoba, ktorá sa inak o dieťa stará, ochorela, bolo jej nariadené karanténne opatrenie alebo izolácia alebo bola prijatá do ústavnej starostlivosti zdravotníckeho zariadenia, a preto sa nemôže o dieťa starať.

Táto zmena sa prejavila aj v ďalších oblastiach, ako napr.:

- Vylúčiteľná doba bude počas prvých 14 kalendárnych dní ošetrovania - zamestnanci nie sú povinní platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti, a to do 14. dňa potreby tzv. krátkodobého ošetrovania.
- Prerušenie sociálneho poistenia sa bude zasielať až od 15. dňa potreby osobného a celodenného ošetrovania.

Napriek tomu, že sa podporné obdobie od 1. 4. 2021 zvyšuje z 10 na 14 dní, za predpokladu, že bude trvať mimoriadna situácia, tak v určitých prípadoch bude podporné obdobie počas celej doby trvania potreby ošetrovania, t. j. aplikujú sa ustanovenia zákona o sociálnom poistení k mimoriadnej situácii – tzv. pandemické ošetrovne.